

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

ПРАКТИКАЛЫҚ САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫСТАР

Пәні: Стоматологиялық аурулардың алдын алу

Пән коды: SAA 3301

ББ атауы: 6В10103 – Стоматология

Оқу кредиттерінің көлемі-120 сағат/4кредит

Оқу курсы/ семестрі: 3/5

Практикалық сабақтар -30 сағ

ШЫМКЕНТ-2023

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар «Стоматологиялық аурулардың алдын алу» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленіп, кафедра отырысында талқыланды.

Хаттама № 11 « 14. » 06. 2023 ж.

Кафедра меңгерушісі: м.ғ.к.; доцент м.а. Л.О.Кенбаева

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

№1 сабақ

1. Тақырып. Стоматологиялық аурулардың алдын алу және клиникалық практика медицина саласы ретінде: мақсаттары, міндеттері, әдістері. Баланың босанғанға дейінгі және кейінгі даму кезеңдері. Анлаж, тіс-бет жүйесі мүшелерінің түзілуі.

2. Мақсаты:

1. Құрылымның анатомиялық және топографиялық ерекшеліктерін атаңыз тамыры жетілмеген уақытша және тұрақты тістер
2. Әртүрлі жас кезеңдеріндегі тістердің құрылымдық ерекшеліктерін атаңыз 3. Әр түрлі жас кезеңдеріндегі баланың даму ерекшеліктерін сипаттаңыз.
4. Уақытша және тұрақты тістердің анатомиялық және топографиялық құрылысына салыстырмалы сипаттама беру.

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Баланың даму кезеңдері.
2. Жақ-бет аймағының даму кезеңдері:
3. Жаңа туған нәрестедегі ауыз қуысының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері.
4. Уақытша және тұрақты тістердің даму кезеңдері
4. Бет пен ауыз қуысының дамуы.
5. Бет және ауыз қуысының морфогенезі.
6. Тіс микробтарының қалыптасу кезеңі.
7. Тіс микробтарының түзілу және дифференциациялану кезеңі.
8. Тістің шығу уақыты, уақытша тістердің түбірлерінің түзілуі және резорбциясы
9. Тұрақты тістердің шығу уақыты, түбірлерінің түзілуі

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары: тексеру тізімі

7. Әдебиет:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

Қосымша №1

8. Бақылау:

7-9 апталық жүкті әйел жедел респираторлық вирустық инфекциямен ауырған.
Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. патологиялық абразия
2. эмаль гипоплазиясы
3. гиперестезия
4. сына тәрізді ақау
5. +шығу

!Жүкті әйел 7-9 аптада ЖРВИ-мен ауырған.

Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. артық тістер
2. патологиялық абразия
3. эмаль гипоплазиясы
4. гиперестезия
5. сына тәрізді ақау

!Жүкті әйел 7-9 аптада ЖРВИ-мен ауырған.

Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. макродонтия
2. патологиялық абразия
3. эмаль гипоплазиясы
4. гиперестезия
5. сына тәрізді ақау

!Жүкті әйел 7-9 аптада ЖРВИ-мен ауырған.

Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. микродонтия
2. патологиялық абразия
3. эмаль гипоплазиясы
4. гиперестезия
5. сына тәрізді ақау

!Жаңа туылған нәрестеде ортаңғы ерін және жоғарғы жақсүйек жырығы анықталды.
Қандай процестер НЕҒҰРЛЫМ бірігуі мүмкін емес?

1. жоғарғы жақсүйекпен медиальды мұрын

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

2. жақ мұрынмен бүйірлік мұрын
3. жоғарғы жақ
4. таңдай
5. медиальды мұрын

!Жүкті әйел 7-9 аптада фолликулярлық тонзиллитпен ауырған.
Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. патологиялық абразия
2. эмаль гипоплазиясы
3. гиперестезия
4. сына тәрізді ақау
5. тіс ауруы

!Жүкті әйел 7-9 аптада фолликулярлық тонзиллитпен ауырған.
Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. артық тістер
2. патологиялық абразия
3. эмаль гипоплазиясы
4. гиперестезия
5. сына тәрізді ақау

!Жүкті әйел 7-9 аптада фолликулярлық тонзиллитпен ауырған.
Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. макродонтия
2. патологиялық абразия
3. эмаль гипоплазиясы
4. гиперестезия
5. сына тәрізді ақау

!Жүкті әйел 7-9 аптада фолликулярлық тонзиллитпен ауырған.
Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

1. микродонтия
2. патологиялық абразия
3. эмаль гипоплазиясы
4. гиперестезия
5. сына тәрізді ақау

!Жүкті әйел 7-9 апталық тамақтың герпетикалық ауруымен ауырды.
Төменде көрсетілген патологиялардың қайсысы балада ЕҢ күтіледі?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

1. патологиялық абразия
2. эмаль гипоплазиясы
3. гиперестезия
4. сына тәрізді ақау
5. тіс ауруы

№2 сабақ

1. Тақырып. Стоматологиялық емхананың профилактикалық бөлімінде науқасты тексеру. Стоматологиялық науқастың медициналық картасы

2. Мақсаты:

1. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы бойынша әртүрлі жас кезеңдеріндегі балаларға арналған стоматологиялық формулаларды жазып алыңыз
2. Тізімжауапкершіліктер персонал стоматологиялық кеңсе В хат алмасу балаларды қабылдау жағдайында лауазымдық нұсқаулықтармен
3. Стоматологиялық құралдарды сақтау, күту және зарарсыздандыру ережелерін атаңыз
4. Оқу-емдеу кабинетінде жұмыс орнын ұйымдастырыңыз.
5. Әртүрлі жағдайларда балалармен және олардың ата-аналарымен қарым-қатынас жасау дағдыларын көрсету.

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары

- 1) Глоссарийге сәйкес 3 тілде терминологияны оқу.

1. «Қосымша емтихан әдістері» кестесін құрастыру (атауы, қолдану әдісі, қолданылуы)
2. Букреева 3 бойынша стоматологиялық науқасты тексеру схемасы. «Стерилизация түрлері» сызба түрінде көрсетіңіз
4. Қолданылатын құралдардың кестесін жасаңыз дезинфекциялау үшін жәнестоматологиялық аспаптар мен жабдықтарды зарарсыздандыру алдындағы тазалау»
5. Стоматологиялық науқастың медициналық картасын толтыру
5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

формалары/әдістері: тесттік әңгіме

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:
тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

*!Тістердің жатыршылық дамуының үшінші кезеңінде аталған процестердің қайсысы жүреді?

- *тіс микробтарының түзілуі
- *тіс микробтарының дифференциациясы
- *жақ ішілік түзіліс
- *тіс тіндерінің гистогенезі
- *тамырлардың өсуі мен қалыптасуы

*!Төмендегі түзілімдердің қайсысы эмальдың даму көзі болып табылады?

- *эмальды мүше
- *тіс қапшығы
- * тіс папилласы
- *мезенхима
- *Гертвигтің қынапшасы

*!Төмендегі түзілімдердің қайсысы дентиннің даму көзі болып табылады?

- *эмальды мүше
- *тіс қапшығы
- *Гертвигтің қынапшасы
- * эпителий
- * тіс папилласы

*!Төмендегі түзілістердің қайсысы периодонт дамуының көзі болып табылады?

- *Гертвигтің қынапшасы
- *тіс қапшығы
- *эмальды мүше
- * тіс папилласы
- *мезенхима

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

*!Суық стерилизация әдісі зарарсыздандыру үшін қолданылады:

- *бурс
- *шприцтер
- *киіну
- *айналар
- *стоматологиялық пинцет

*!Тіс үстелін емдеу үшін аталған ерітінділердің қайсысын қолданған НЕҒҰРЛЫМ тиімді?

- *5% ағартқыш
- *1% сутегі асқын тотығы
- *50% этил спирті
- *5% аммиак
- *3% хлорамин ерітіндісі

*!Тізімде келтірілген стерилизация түрлерінің қайсысы өткір және кескіш аспаптарға НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *кұрғақ ауа
- *әйнек
- *автоклавтау
- *қайнау
- *химиялық

№3 сабақ

№4сабақ

1. Тақырып №4. Балалардағы ауыз қуысының жеке гигиенасына арналған бұйымдар, заттар мен құрылғылар. Тіс тазалау әдістері («Fones», «Bass», «Leonard», стандартты әдіс). Тістерді тазалау формалары: жеке, бақыланатын, кәсіби. Тіс жабындарын анықтау және жою әдістері.

2. Мақсаты:

- 1.Берілген жағдайға байланысты ауыз қуысының жеке гигиенасы үшін бұйымдарды, заттарды және құрылғыларды қолданыңыз
- 2.Балалардың тістерін тазалау әдістері мен формаларын атаңыз
- 3.Дирижерлық дағдыларды көрсету   фантомда тіс тазалау әдістері (студент-волонтер) «Fones», «Bass», «Leonard», тіс тазалаудың стандартты әдісі
- 4.Көрсету   анықтау және жою әдісі   фантомдағы тіс тақтасы (ерікті студент)

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тіс пасталарының классификациясы.
2. Гигиеналық, емдік және емдік-профилактикалық тіс пасталарының сипаттамасы.
3. Тіс щеткаларының классификациясы.
4. Қолмен, электрлік және арнайы тіс щеткаларының сипаттамасы. 5. Сұйық ауыз қуысының гигиеналық құралдары.
6. Тіс жабынының жіктелуі.
7. Тіс тақтасының қалыптасу динамикасы және олардың тіс ауруларының дамуындағы рөлі.

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:
тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

*! Уақытша тістер қандай реңкке ие?

- * Көкшіл
- * Қызғылт жасылдау
- * Сары
- * Ақ дақтар
- * Күлгін

*! Тұрақты тістер қандай реңкке жатады?

- *+ Сары
- * Көкшіл
- * Күлгін

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

*Сұр
*Інжу

*!Микробиологиялық зерттеу әдісі:

- *+Микрофлораның түрлік құрамын зерттеу
- *Жасушаларды және олардың жеке құрылымдарын зерттеу
- *Вирусты қоздырғыштарды анықтау
- *Сілекейдегі ферменттердің құрамын зерттеу
- *Жергілікті иммунитет көрсеткіштерін анықтау

*!Удовицкая бойынша үстіңгі ерін френулуумының неше дәрежелі бекітілу дәрежесі?

- *5
- *2
- *3
- *8
- 4

*!Төмендегілердің қайсысы науқастың амбулаториялық картасының паспорттық бөлігіне кіреді?

- *көзбен шолу
- *тұратын жері
- *шағымдар
- *тіс доғасының пішіні
- *өткен аурулар

№5 сабақ

1. № 5 СҒӨЖ тақырыбы. Балалардағы тіс кариесінің дамуының қауіп факторлары. Балалардағы тіс кариесінің көрсеткіштерін анықтау және есептеу.

2. Мақсаты:

1. Балалардағы тіс кариесінің анықтамаларын атаңыз
2. Балалар мен жасөспірімдерде тіс кариесін тудыратын факторларды атаңыз
3. Балалар мен жасөспірімдерде тіс кариесімен сырқаттанушылық көрсеткіштерін атаңыз.
4. Балалар мен жасөспірімдердегі тіс кариесінің көрсеткіштерінің мәндерін түсіндіріңіз.

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Балалардағы тіс кариесі туралы түсінік
2. Балалардағы тіс кариесінің қауіп факторлары
3. Функционалдық, зертханалық зерттеу әдістері, индекстік бағалау.
4. ДДҰ эпидемиологиялық деректерді салыстыру үшін қандай көрсеткіштерді ұсынады?
5. Кариестің жиілігі немен сипатталады?
6. Кариестің таралу деңгейі қалай анықталады?
7. Тіс кариесінің таралуы жасына қарай қалай өзгереді?
8. Тіс кариесінің таралуын бағалау критерийлері қандай?
9. Кариес қарқындылық индексі нені сипаттайды?
10. Кариес қарқындылық индексі қалай көрсетіледі?
- 12 жастағы балалардың тіс кариесінің қарқындылығын бағалау критерийлері қандай?
12. Кариес қарқындылығының жоғарылауы қалай анықталады?
13. Кариестің төмендеуін қалай анықтауға болады?
14. ISDAS индексі, артықшылықтары мен кемшіліктері.

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:
 тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

Төмендегілердің қайсысы науқастың амбулаториялық картасының паспорттық бөлігіне кіреді?

- *қалалық немесе ауыл тұрғыны
- *ауырсыну сипаты
- *тіс шығару уақыты
- *жас
- *психикалық даму

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

*!Балалардағы окклюзиограмманы анықтау мына әдіске жатады:

- *зертхана
- *рентгенографиялық
- *функционалды
- *физиотерапия
- *физикалық-химиялық әдіс

*!Тіршілік тарихына төмендегілердің қайсысы кіреді?

- *тексеру
- *жас
- *тіс шығару жыныстары
- *ауырсыну сипаты
- *аурудың ұзақтығы

*!Тіршілік тарихына төмендегілердің қайсысы кіреді?

- *қабат
- *аллергенді анамнез
- *жас
- * тұратын жері
- *тексеру

*!Ауыз қуысы вестибюльінің қалыпты тереңдігі (мм):

- *5-10
- *3-5
- *10-15
- *20-30
- *1-3 мм

*!Уақытша тістердің ерекшеліктері қандай?

- *ені биіктіктен үлкен
- *биіктігі еннен үлкен
- *ақ-сары түс
- *экватор мойнынан кең
- *жоғары минералданған

*!Уақытша тістердің ерекшеліктері қандай?

- *көбірек минералданған
- *тіс мойыны экватордан кеңірек
- *сарғыш
- *тамыр өзектері тар

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

*ауыз қуысы тар

*!Тұрақты окклюзия әдетте мыналармен сипатталады:

*ретрогения

*макроглоссия

*толық тістің жанасуы

*тік ұяшық

*диастема

№6 сабақ

1. Тақырып №6. Балалардағы тіс кариесінің эндо- және экзогендік профилактикасы. Көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, техникасы, тиімділігі.

2. Мақсаты:

1. Тіс кариесінің алдын алу үшін фторидтердің жіктелуін атаңыз
2. Құрамында фторид бар препараттардың құрамын, қасиеттерін, қолдану көрсеткіштерін атаңыз
3. Әртүрлі жастағы балалардағы реминерализациялық терапияның ерекшеліктерін атаңыз
4. Құрамында фториді бар препараттарды қолдану техникасын көрсетеді. науқастың тіс бетіндегі лактар мен гельдер (волонтер)

5. Әртүрлі жастағы балаларды қайта емдеу үшін заманауи препараттарды қолданыңыз

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тіс жабынының кариесогендік қасиеттері және олардың тіс кариесінің дамуындағы рөлі.
2. Фторидтердің әсер ету механизмі.
3. Гидроксидapatит құрамындағы фосфор-кальций коэффициентінің оптималды мәні.
4. Экзогенді препараттар, кариестің алдын алу үшін фторидтерді қолдану
5. Эндогенді препараттар, кариестің алдын алу үшін фторидтерді қолдану
6. Құрамында фторид бар препараттарды қолдануға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер
7. Құрамында фторид бар препараттарды (лактар, гельдер) қолдану техникасы мен әдісі
8. Фторидті шайғыштар және кариестің алдын алуға арналған қолданбалар

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

9. Кариестің алдын алу үшін эндогендік және экзогендік фторидтерді қолданудың тиімділігі

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары: тексеру тізімі

7. Әдебиет:
Қосымша №1

8. Басқару:

*!Стоматологиялық эпидемиологиялық тексеру жүргізу кезінде «Ішкі тексеру кезеңі»...

- *стоматологиялық жағдайды зерттеу
- *ДДҰ картасын толтыру
- *қорытынды емтихан парағын дайындау
- *нәтижелер туралы есеп дайындау
- *қарау үшін популяцияны таңдау

*!Стоматологиялық эпидемиологиялық тексеру жүргізу кезінде «Нәтижелерді есептеу және бағалау кезеңі» ... тұрады.

- *стоматологиялық жағдайды зерттеу
- *қорытынды емтихан парағын дайындау
- *ДДҰ картасын толтыру
- *нәтижелер туралы есеп дайындау
- *қарау үшін популяцияны таңдау

*!Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының стоматологиялық эпидемиологиялық картасын толтыру кезінде келесі жолақтарға қаралған жылы, айы және күні енгізіледі:

- *5-10
- *1-4
- *13-23
- *24-30
- *31-80

*!Стоматологиялық аурулардың алдын алудың кешенді жүйесі қандай деңгейде дамыған?

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

- *мемлекеттер
- * отырды
- *қалалар
- *аймақтар
- *аудан

*!Тіс ауруларының алдын алу бағдарламасын іске асыруды:

- *денсаулық сақтау бөлімі
- *аудандық тіс дәрігері
- *жергілікті мемлекеттік басқару
- *емхананың бас дәрігері
- *аудандық емхананың бас дәрігері

*!Стоматологиялық аурулардың алдын алу бағдарламасының орындалуын бақылауды:

- *балалар тіс дәрігері
- *стоматолог
- *педиатр
- *стоматологиялық хирург
- *гигиенист

*!Профилактикалық бағдарламаның бірінші кезеңінде не істейді?

- *қағаздар
- *ситуациялық талдау
- *науқастарды тексеру
- *қызметкерлерді оқыту
- *науқасты емдеу

*!Алдын алу бағдарламасының ұйымдық тиімділігін бағалау үшін қандай критерийлер қолданылады?

- *бағдарламаға бөлінген уақыт
- *бағдарламаға тартылған медициналық персоналдың саны
- *алдын алу бағдарламасын жүзеге асырудың басталуы
- *бағдарламаны іске асыруды материалдық-техникалық қамтамасыз ету
- *бірінші жылы профилактикалық шаралармен қамтылған балалар саны

*!ЖОО студенттері арасында профилактикалық жұмыстың алдында:

- *ауыз қуысының санитариясы

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

- *гигиеналық сабақтарды ұйымдастыру
- *санитарлық-ағарту жұмыстары
- *ортопедиялық күтім
- *кәсіби гигиена

№7 сабақ

1. Тақырып СРСІІ No 7 Шекаралық бақылау

2. Мақсаты:

1. Әртүрлі жастағы балалардың тіс ауруларының алдын алуда реминерализациялау терапиясының түрлерін атаңыз
2. Орындау әдістері мен тәсілдерін сипаттаңыз әртүрлі жастағы балалардағы тіс ауруларының алдын алудағы реминерализациялық терапия
3. Тізім оқулар Кімге қолдану реминерализациялау терапия В әртүрлі жастағы балалардағы тіс ауруларының алдын алу

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

Тақырыптың негізгі сұрақтары

- 1) тақырып бойынша қосымша әдебиеттерді өз бетінше оқу;
- 2) оқытушы ұсынған дереккөз негізінде конспект (реферат, реферат) дайындау;
- 3) осы тақырып бойынша қантталған мәтіндер дайындау
- 4) тест түріндегі тапсырмаларды дайындау
- 5) тақырып бойынша библиография дайындау;
- 6) тақырып бойынша эссе жазу;

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары: тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

8. Басқару:

*!Тіс ауруларының қауіп факторларын жоюға НЕҒҰРЛЫМ НЕҒҰРЛЫМ ықтимал ДДҰ бойынша аталған стратегиялардың қайсысы?

- *емшек сүтімен емізуді насихаттау
- *жүрек-қантамыр ауруларының мониторингі
- *туберкулездің алдын алу
- *стоматологиялық аурулардың антенатальды профилактикасы
- *ауыз қуысының гигиеналық құралдарының қолжетімділігін арттыру

*!Тіс ауруларының қауіп факторларын жоюға НЕҒҰРЛЫМ НЕҒҰРЛЫМ ықтимал ДДҰ бойынша аталған стратегиялардың қайсысы?

- *фторидтерді қолдану
- *жүрек-қантамыр ауруларының мониторингі
- *туберкулездің алдын алу
- *стоматологиялық аурулардың антенатальды профилактикасы
- *ауыз қуысының гигиеналық құралдарының қолжетімділігін арттыру

*!ДДҰ-ның денсаулық анықтамасы бойынша ол:

- *аурулардың және физикалық ақаулардың болмауы
- *аурудың алдын алу
- *медициналық көмектің болуы
- *халықтың хабардарлығы мен мотивациясының жоғары деңгейі
- *толық физикалық, рухани және әлеуметтік салауаттылық күйлері

*!Науқас пен медицина қызметкері арасындағы өнімді өзара әрекеттесу модельдің тұжырымдамасы болып табылады:

- *денсаулыққа сену
- *денсаулық таңдау
- *созылмалы ауруларға көмектесу
- *әлеуметтік капитал
- *әдеттерді дамыту

*!ДДҰ әдісі бойынша эпидемиологиялық стоматологиялық тексеру мәліметтерін тіркеуге арналған құжат:

- *науқастың ауру тарихы
- *стоматологиялық науқастың медициналық картасы
- *стоматологиялық жағдайды бағалау картасы
- *алдын алу шараларын тіркеу парағы
- *науқастың диспансерлік картасы

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

*!ДДУ жылына бір рет ұлттық эпидемиологиялық стоматологиялық зерттеу жүргізуді ұсынады:

- *1
- *2
- *3
- *5
- *10

*!Ұрықта және кейіннен балада ауыз қуысының ағзалары мен тіндеріндегі патологиялардың дамуын болдырмау үшін жүкті әйелдерде жүргізілетін шаралар кешені:

- *стоматологиялық аурулардың антенатальды профилактикасы
- *стоматологиялық аурулардың постнатальды профилактикасы
- *кәсіби ауыз қуысының гигиенасы
- *стоматологиялық білім
- *ауыз қуысының санитариясы

№8 сабақ

1. Тақырып № 8. Балалардағы тістердің жарықтары мен соқыр ойықтарын пломбалау. Әдістері, материалдары, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, тиімділігі..

2. Мақсаты:

- 1.Тұрақты азу тістердің шайнау бетіндегі жарықтар мен соқыр шұңқырлардың түрлерін атаңыз
2. Жарықшаларды нығыздауға арналған герметиктердің құрамын, қасиеттерін, қолдану көрсеткіштерін көрсетіңіз
- 3.Тұрақты және уақытша тістердің жарықтары мен соқыр ойықтарын бітеу әдістерін атаңыз.

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1.Альбомда жарықтар мен соқыр шұңқырлардың түрлерін сызба түрінде көрсетіңіз.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

3. Альбомдарға жарықшақтарды нығыздаудың инвазивті және инвазивті емес әдістерінің кезеңдерін сызыңыз
4. Осы тақырып бойынша ситуациялық есептерді шығару.
5. Тақырып бойынша глоссарий.
- 6.

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:
тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

*!Жүкті әйелдердің тіс ауруларының алдын алу бағдарламасы міндетті түрде:

- *ауыз суды фторлау
- *+кәсіби ауыз қуысының гигиенасы
- *витамин-минералды кешен қабылдау
- *ауызды антисептикалық ерітіндімен шаю
- *тіс жарықтарын бітеу

*!Жүктіліктің келесі кезеңдерінің қайсысында жоспарлы тіс емдеу шараларын жүргізген НЕҒҰРЛЫМ дұрыс:

- * I триместр
- * II триместр
- * III триместр
- * босану кезеңі
- * босанғаннан кейін

*!Жүкті әйелге тіс дәрігеріне барудың ұсынылатын аралығы орташа (ай):

- *1
- *2*3
- *4
- *5

*!ДДҰ картасын толтыру кезінде «Тіс жағдайы және емдеу қажеттілігі» бөлімінде мыналардың жағдайы бағаланады:

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

- * тіс тәждері
- *тіс жиегі
- *пародонт
- *тіс түбірі
- *тістердің тәждері мен түбірлері

*!Дәрігер-зерттеушілерді калибрлеу кезінде емтиханның бірдей нәтижелерінің пайызы келесі шектерде болуы керек:

- * 75-85%
- * 80-85%
- * 50-70%
- * 85-95%
- * 65-75%

*!«ДДҰ стоматологиялық эпидемиологиялық шолу карталарының» қай бөліміне сәйкес кариестің қарқындылығы мен таралуы есептеледі:

- *Тіс флюорозы
- *Коммуналдық пародонт көрсеткіші
- * Эмальдың дақтары/гипоплазиясы
- *+Тіс жағдайы және емдеу қажеттілігі
- *Тіс протездерінің болуы

*!Кодтау үшін ДДҰ эпидемиологиялық стоматологиялық картасын толтыру кезінде елдер келесі жолақтарға енгізіледі:

- *5-10
- *1-4
- *21-22
- *17-20
- *23-25

*!Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының стоматологиялық эпидемиологиялық картасын толтыру кезінде науқастың жасы келесі жолақтарға енгізіледі:

- *5-10
- *1-4
- *21-22
- *17-20
- *23-2

*!ДДҰ эпидемиологиялық стоматологиялық жазбаны толтыру кезінде пациент жынысы келесі ұяшықтарға енгізіледі:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

- *5-10
- *23
- *21-22
- *17-20
- *24-25

*!ДДҰ эпидемиологиялық стоматологиялық жазбаны толтыру кезінде тексеруге қарсы көрсетілімдер келесі ұяшықтарға енгізілді:

- *31
- *1-4
- *21-22
- *17-20
- *23-25

№9 сабақ

1. Тақырып No 10. Балалар мен жасөспірімдердегі пародонт тіндерінің құрылымы, қызметі және патологияларының түрлері. Пародонт тіндерінің жағдайын индекстік бағалау әдістері.

2. Мақсаты:

1. Пародонт тіндерінің құрылымын, қызметін және патологияларының түрлерін сипаттаңыз

Пародонт тіндерінің жағдайын пародонт индекстері арқылы бағалаңыз.

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. RMA индексінің нәтижелерін жүргізу және түсіндіру;
2. CPITN индексінің нәтижелерін жүргізу және түсіндіру;
3. KPI индексінің нәтижелерін жүргізу және түсіндіру;
4. PI индексінің нәтижелерін жүргізу және түсіндіру;

. Шиллер-Писарев сынағы: оның артықшылықтары мен кемшіліктері

6. S. Ramfjord оның артықшылықтары мен кемшіліктерін сынау

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: тесттік әңгіме

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:
тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

*!Қолданбалар үшін Remodent сулы ерітіндісін пайдаланыңыз:

- *1%
- *2%
- *3%
- *5%
- *6%

*!Тіс шыққаннан кейін көрінетін патологиялық процесс, оның барысында қатты тістердің деминерализациясы және жұмсаруы жүреді; кейіннен қуыс түріндегі ақаудың пайда болуымен тіс тіндері:

- *эмаль гипоплазиясы
- *эмаль эрозиясы
- *эмальдың ошақты деминерализациясы
- *флюороз
- *кариес

*!Бастауыш тістердің беттеріндегі кариестің қарқындылығы индекс бойынша бағаланады:

- *KPU (p)
- *KPU (z)
- *kp (p)
- *kp (z)
- *KPU (z)+KP (z)

*!Құрамында ферменттері бар тіс пасталары:

- *көп кариес
- *пародонт ауруы
- *никотиннің әсері
- *флюороз

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

*гиперестезия

*!2-3 жастағы балаларға келесі тіс пасталары ұсынылады:

- *фторланған
- *құрамында кальций бар
- *гигиеналық
- *шөп сығындыларымен
- *ферменттермен

*!Құрамында фторид бар тіс пасталары:

- *эмальдың ошақты деминерализациясы
- *флюороз
- *гингивит
- *периодонтит
- *пародонт ауруы

*!Тығыздағыштар алдын алу үшін қолданылады:

- *флюороз
- *эмаль гипоплазиясы
- *кариес
- *сына тәрізді ақаудың пайда болуы
- *эмаль эрозиясы

*!Балаларды тіс дәрігерінің қарауы келесіден басталады:

- *3 ай
- *6 ай
- *1 жыл
- *1,5 жыл
- *2 жыл

*!Сұйықтықтың бағытталған ағынының көмегімен тіндерді жергілікті өңдеуді қамтамасыз ететін құрылғылар:

- *щеткалар
- *суарушылар
- *жіптер
- *тіс тазалағыштар
- *щеткалар

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

*!Эмальдің ошақты деминерализациясы келесі түрде көрінеді:

- *беткей кариес
- *+бор дақтары
- *пигментті дақ
- *эмаль гипоплазиясы
- *флюороз

*!Рәсім тазалауды қамтиды, оны бала өз бетінше, бірақ тіс дәрігерінің бақылауымен жүргізеді.

Тісті тазалаудың қай түрі ЕҢ тән?

- *бақыланатын
- *жеке
- *кәсіби
- *стандартты
- *ұжымдық

*!Синтетикалық талшықтардан жасалған тіс щеткасының табиғи талшықтардан қандай артықшылығы бар?

- * өңдеуге оңай
- *ортаңғы каналдың болуы
- *тіпті қылшық ұштарын өңдеуге болмайды
- *қаттылық дәрежесін беру қиын
- *қылшық диаметрінің жоғары өзгергіштігі

*!Синтетикалық талшықтардан жасалған тіс щеткасының табиғи талшықтардан қандай артықшылығы бар?

- *щетканы таза ұстау қиын
- *ортаңғы каналдың болуы
- *тіпті қылшық ұштарын өңдеуге болмайды
- *қаттылықтың шектеулі дәрежесі
- *қылшық диаметрінің жоғары өзгергіштігі

№11 сабақ

1. Тақырып No 11. Периодонт тіндерінің ауруларының дамуының жергілікті қауіп факторлары және оларды жою әдістері

2. Мақсаты:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

.Сабақтың соңында студент:

1. Пародонт ауруларының дамуының жергілікті қауіп факторларын көрсетіңіз.
2. Пародонт ауруларының даму факторларын жою әдістерін атаңыз.
3. Пародонт ауруларының дамуындағы жергілікті факторларды жою үшін алдын алу шараларының жоспарын құру.

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Пародонт ауруларының қауіп факторлары.
- Тістердің түйісу дәрежесін көрсетіңіз. 3. Жоғарғы еріннің френулуының бекітілу түрлері.
4. Ауыз қуысы вестибюльінің аномалиясы.
5. Пародонт ауруларының пайда болуына ауыз қуысының гигиенасын сақтамаудың әсер ету механизмін түсіндіріңіз.
6. Тістердің түйілуінің себептері.
7. Периодонт тіндерінің жағдайына ерін френулярының бекітілу аномалиясының әсер ету механизмін түсіндіріңіз.
8. Тілдің френулуының бекітілу аномалиясының пародонт тіндерінің жағдайына әсер ету механизмін түсіндіріңіз.
9. Пародонт ауруларының алдын алу шаралары.
5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: тесттік әңгіме
- 6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:** тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

*!Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 10 жасар қыз бала үшін индекс мәні 2,6 алынды.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *қанағаттанарлық
- *жақсы
- *қанағаттанарлықсыз
- *жаман
- *өте жаман

*!Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 3 жастағы балаға 3,6 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *қанағаттанарлық
- *жақсы
- *қанағаттанарлықсыз
- *жаман
- *өте жаман

*!Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 10 жасар қыз бала үшін индекс мәні 1,1 алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *қанағаттанарлық
- *жақсы
- *қанағаттанарлықсыз
- *жаман
- *өте жаман

*!Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 7 жасар балаға 1,6 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *қанағаттанарлық
- *жақсы
- *қанағаттанарлықсыз
- *жаман
- *өте жаман

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

*!Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 2 жасар бала үшін индекс мәні 2,3 алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

*қанағаттанарлықсыз

*қанағаттанарлық

*жақсы

*жаман

*өте жаман

*!Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 5 жасар балаға 2,7 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

*қанағаттанарлық

*жақсы

*қанағаттанарлықсыз

*жаман

*өте жаман

*!Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 4 жасар қыз бала үшін 5,0 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

*қанағаттанарлық

*жақсы

*қанағаттанарлықсыз

*жаман

*өте жаман

№12 сабақ

1. Тақырып №12. Әр түрлі жастағы балалардағы тіс аномалиялары. Жиілігі, қауіп факторлары, алдын алу және оларды жою әдістері. 2. Мақсаты:

1.Әр түрлі жас кезеңдеріндегі балалардағы тіс аномалияларын тізіп көрсетіңіз. 2. Дентоальвеолярлы аномалиялардың даму қауіп факторларын және оларды жою әдістерін атаңыз.

3. Макияж бойынша профилактикалық іс-шаралар жоспары әртүрлі жастағы балалардағы тіс аномалияларын жою

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тіс жүйесінің қалыптасу кезеңдерін атаңыз.
2. Антенатальды кезеңде тіс аномалиясының дамуына қандай туа біткен және жүре пайда болған факторлар әсер етеді?
3. Постнатальды кезеңде тіс аномалиясының дамуына ықпал ететін ауруларды атаңыз
4. Қандай қауіп факторлары тіс аномалиясының дамуына себеп болуы мүмкін. 5. Тістердің жақын орналасуының себептері.
6. Тіс жүйесінің қалыптасуына әсер ететін бұлшықеттер. 7. КФА үшін қолданылатын массаждың негізгі әдістері мен түрлерін атаңыз.

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары: тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

*!Грин-Вермиллион бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 13 жастағы бала үшін 0,3 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

*орташа

*жақсы

*қанағаттанарлық

*жаман

*өте жаман

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

*!Грин-Вермиллион бойынша гигиеналық индексті анықтау кезінде 15 жастағы қыз бала үшін 0,6 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *орташа
- *жақсы
- *қанағаттанарлық
- *жаман
- *өте жаман

*!Грин-Вермиллион бойынша гигиеналық көрсеткішті анықтау кезінде 13 жастағы бала үшін 0,8 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *орташа
- *жақсы
- *қанағаттанарлық
- *жаман
- *өте жаман

*!Грин-Вермиллион бойынша гигиеналық индексті анықтау кезінде 14 жастағы қыз бала үшін 1,6 индекс мәні алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *орташа
- *жақсы
- *қанағаттанарлық
- *жаман
- *өте жаман

*!Грин-Вермиллион бойынша гигиеналық индексті анықтау кезінде 16 жастағы қыз бала үшін индекс мәні 1 алынды.

Көрсетілген гигиеналық деңгейлердің қайсысы алынған индекс мәніне НЕҒҰРЛЫМ сәйкес келеді?

- *орташа
- *жақсы
- *қанағаттанарлық
- *жаман
- *өте жаман

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

№3 сабақ

1. тақырып. Халықты стоматологиялық оқыту. Мақсаттары, формалары, әдістері, құралдары. Балалардың соматикалық денсаулық топтары. Балаларды тіс дәрігерінің медициналық тексеруінің принциптері. Алдын алу түрлері және олардың клиникалық қолданылуы..

2. Мақсаты:

1. Халыққа стоматологиялық білім берудің міндеттерін, формаларын, әдістерін және құралдарын атаңыз
2. Мектепте немесе мектепке дейінгі мекемеде «гигиена сабағын» өткізу.
3. Халыққа стоматологиялық білім беру бойынша буклеттер, танымдық бейнероликтер жасау
4. Профилактиканың түрлерін және олардың клиникалық қолданылуын көрсетіңіз.

5. Тіс дәрігері бар балаларға медициналық тексеруді құрастыру принциптерін атаңыз

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Стоматологиялық білімге анықтама беріңіз
2. Халықты стоматологиялық оқытудың мақсаттары, формалары, әдістері, құралдары

Жас ерекшеліктеріне байланысты стоматологиялық білім беру ерекшеліктері

4. Педиатрияда қабылданған балалар денсаулық топтары.

Стоматологиялық аурулардың алдын алу туралы түсінік.

7. Тіс ауруларының алдын алу түрлері.

8. Пародонт аурулары, себептері
9. Тіс аномалияларының себептері мен алдын алу әдістері
10. Тістің қатты тіндерінің кариозды емес зақымдануының себептері мен алдын алу әдістері

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

8. Басқару:

*!4 жасар баланың ата-анасы тіс дәрігеріне санитарлық тазалауға барған. Ауыз қуысын тексергенде: кариес қарқындылығы 7, ауыз қуысының гигиеналық жағдайы қанағаттанарлық. Ауыз судағы фтор мөлшері 0,5 мг/л. Ең алдымен диетанызға қандай тағамдарды қосқан жөн?

- *сүт тағамдары
- *ет өнімдері
- *нан-тоқаш өнімдері
- *теңіз өнімдері
- *кондитерлік өнімдер

*!4 жасар балаға тіс дәрігері кариестің алдын алу үшін «Витафтор» тағайындады. Балаға препараттың қандай тәуліктік дозасын тағайындаған НЕҒҰРЛЫМ дұрыс?

- *1 кг дене салмағына 1 тамшы
- *1 шай қасық
- *+жарты шай қасық
- *2 шай қасық
- *1 кг дене салмағына 2 тамшы
- *!6 жасар балаға 26-шы тістің кариесі диагнозы қойылды. Бұл жағдайда қандай дәрігердің тактикасы НЕҒҰРЛЫМ дұрыс?

- *26-шы тістің жарықшағын пломбалау
- *26 тісті фторидті лакпен жабу
- *ауызды натрий фторидінің ерітіндісімен шаю
- *терең фторлану
- *+26-шы тістің кариесін емдеу

*!7 жасар баланы профилактикалық тексеру кезінде кариес қарқындылығы КПУ+КП = 8. Т.Ф.Виноградова ұсынған схема бойынша жылына неше рет балаға фторидті лак қолданған НЕҒҰРЛЫМ дұрыс па?

- *2
- *4
- *6
- *8
- *10

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

*!Тіс дәрігеріне ауыз қуысын профилактикалық тексеруге 7 жасар баланың ата-анасы келді. Объективті: Федорова - Володкинаның гигиеналық көрсеткіші 2,2, кариес қарқындылық индексі КП + КПУ = 2. Дәрігер кариестің алдын алу құралы ретінде Глюфторед препаратын қолданған.

Бұл препаратты қолданудың ЕҢ дұрыс жолы қандай?

*қатты тіс тіндеріне электрофорез

*ауызды шаю

*ауыз қорғау құралдарында қолдану

*тіс беттерін жабу

*ауызша суару

№14 сабақ

1. Тақырып №14 Балалардың тіс саулығының көрсеткіштері. ДДҰ профилактикалық картасы. Балалардағы стоматологиялық және соматикалық патологиялардың байланысы. Соматикалық патологиясы бар балалардағы тіс ауруларының алдын алу ерекшеліктері.

2. Мақсаты:

1. ДДҰ бойынша стоматологиялық денсаулықтың еуропалық көрсеткіштерін көрсетіңіз

2. ДДҰ профилактикалық картасын толтырыңыз және талдаңыз.

Балалардағы тіс денсаулығының еуропалық көрсеткіштерін қолданыңыз.

4. Балалардағы стоматологиялық және соматикалық патологиялардың байланысын анықтаңыз. 5. Негізгі патологиясы бар балалардың тіс ауруларының алдын алу

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту

- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру

- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру

- практикалық дағдыларды жетілдіру

- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру

- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру

- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары

1. Балалардағы тіс саулығының көрсеткіштері және олардың клиникалық қолданылуы.

2. ДДҰ профилактикалық картасының маңызы

Балалардағы стоматологиялық және соматикалық патологиялардың өзара байланысы 4. IV денсаулық топтарындағы балаларда профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу.

5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті

формалары/әдістері: сынақ әңгімесі

6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:
тексеру тізімі

7. Әдебиет:
Қосымша №1

8. Басқару:

*!8 жасар бала стоматологқа орталық жоғарғы тіс аймағындағы ақ нүктеге шағымданып келді. Дәрігер 21-ші тістің бастапқы кариесін анықтап, фторидті аппликацияларды тағайындады.

Төменде көрсетілген емдеу әдістерінің қайсысын қолданған НЕҒҰРЛЫМ тиімді?

- *фторидті лак;
- *витафтор
- *2% натрий фторидінің ерітіндісі
- *фторид
- *натрий фториді ұнтағы бар фосфатты цемент

№51

*!Дәрігер 5 жасар балаға С витаминін тағайындады.

Төменде көрсетілген препараттардың қайсысын тағайындаған НЕҒҰРЛЫМ дұрыс?

- *витафтор
- *фитин
- *видексол
- *кальцимол
- *аскорутин

*!8 жасар бала стоматологқа жоспарлы тексеруге барды. Бала ауыз судағы фторидтердің мөлшері 1,0 мг/л болатын аумақта тұрады. Объективті тексергенде гигиеналық көрсеткіш 2,0, тістері бүтін, тістеген жері ортогнатикалық.

Балаға тіс кариесінің жергілікті профилактикасы үшін төменде көрсетілген препараттардың қайсысын тағайындаған НЕҒҰРЛЫМ дұрыс?

- *фторидті лак
- *витафтор
- *кальций глюконаты таблеткалары
- *натрий фторидті таблеткалар
- *фитин

*!Профилактикалық тексеру кезінде 12 жастағы балада кариестің төмен интенсивтілігі анықталды, КПУ = 2. Тіс кариесінің экзогенді профилактикасы, тегіс беттерді фторидтеу

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

және премолярлы және екінші тістердің жарықтарын бітеу мақсатында. тұрақты азу тістері жасалды.

Төмен қарқындылықта экзогенді кариестің алдын алу шараларын жылына неше рет жүргізген НЕҒҰРЛЫМ дұрыс?

- *1
- *2
- *3
- *4
- *5

*!7 жасар бала ауыз судағы фторидтердің мөлшері 0,3 мг/л болатын аумақта тұрады. Жылына 3-4 рет ЖРВИ-мен ауырады. Ауыз қуысын объективті тексергенде анықталды: индекс КПУ кп = 7.

Экзогенді кариестің алдын алу үшін аталған фторидті препараттардың қайсысын қолданған НЕҒҰРЛЫМ дұрыс?

- * Фтор
- * Витафторум
- *1-2% Natrii fluoratum ерітіндісі
- *Флюореттен форте
- *Флюореттен заңы

*!5 жасар бала тіс дәрігеріне ауыз қуысын тазартуға барды. Ата-анасының айтуынша, баланың жылына 5-6 рет суық тиюмен ауыратыны және асқазан-ішек аурулары бойынша гастроэнтерологта есепте тұратыны белгілі. Ауыз судағы фтор мөлшері 1,5 мг/л.

Балаға экзогенді кариестің алдын алу үшін төменде көрсетілген кальций препараттарының қайсысын тағайындаған НЕҒҰРЛЫМ дұрыс?

- *2,5% Calcii glycerophosphas ерітіндісі
- *Кальций глюконасы таблеткалары
- *Calcii glycerophoshas таблеткалары
- *Кальций лактаза таблеткалары
- *Кальции фошасы таблеткалары

№15 сабақ

1. SRSP тақырыбы № 15. Балалар мен жасөспірімдердегі тіс ауруын болжау. Стоматологиялық аурулардың алдын алудың жеке бағдарламасын құру және оның тиімділігін бағалау

2. Мақсаты:

1. Кешенді иропрофилактика бағдарламасын жасаңыз байланысты тіс аурулары берілген жағдай
2. Алдын алу бағдарламасының тиімділігін бағалау

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

3.3. Балалар арасындағы тіс ауруын болжау.

3. Оқу мақсаттары:

- тақырып бойынша білімдерін тереңдету және бекіту
- әдебиеттермен және интернет көздерімен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру
- қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру
- практикалық дағдыларды жетілдіру
- оқушыларды өз пікірін сауатты жеткізу және қорғау дағдыларын қалыптастыру
- реттейтін нормативтік құжаттармен студенттерді таныстыру
- Студенттердің оқу материалы бойынша өзіндік жұмыстарының тиімділігі мен тиімділігін тексеру

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Алдын алу бағдарламасының мақсаты мен міндеттері
2. Тіс ауруларының алдын алу бағдарламасымен қамтылатын халықтың әлеуметтік және жас топтарын іріктеу.
3. Стоматологиялық аурулардың алдын алу бағдарламасына енгізу үшін алдын алу әдістерін таңдау.
4. Қызметкерлер, қатысу В орындау бағдарламалар алдын алу тіс аурулары.
5. Стоматологиялық аурулардың алдын алу бағдарламасын материалдық қамтамасыз ету.
- 6.Тіс ауруларының алдын алу бағдарламасының тиімділігін бағалау.
- 7.Стоматологиялық аурулардың алдын алу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұйымдастыру шаралары.
- 8.Стоматологиялық аурулардың алдын алу бағдарламаларын жүзеге асыру кезеңдері мен деңгейлері.
- 9.Бір мектепке, бір ауданға, бір қалаға, бір облысқа тіс ауруларының алдын алу бағдарламаларын жоспарлау.
10. Ситуациялық талдау стоматологиялық аурулардың алдын алудың республикалық бағдарламасын жоспарлаудың негізі болып табылады
11. Нәтижелерді зерделеу Республикалық тіс ауруларының алдын алу бағдарламасы.
5. Пәннің қорытынды ПО-ға жету үшін оқыту мен оқыту технологиясының негізгі формалары/әдістері: тесттік әңгіме
- 6. Қорытынды ПО пәнінің үлгерім деңгейін бағалауға арналған бақылау нысандары:**
тексеру тізімі

7. Әдебиет:

Қосымша №1

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы		044/74
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар		38 беттің 1 беті

8. Басқару:

*!Бляшка индикациясына арналған сұйықтық мыналарды анықтау үшін қолданылады:

- *жетуге қиын жерлерде
- *кариес
- *пульпит
- *периодонтит
- *гингивит

*! Пародонт индексі 2,5 болса, пародонт патологиясының дәрежесі:

- *бастапқы
- *жарық
- *орташа
- *орташа ауыр
- *ауыр

*!Периотестометрия әдісі зерттеу үшін қолданылады:

- * тістердің қозғалғыштығы
- *тістердің тірек тіндері
- * қызыл иектің созылмалы қабынуы
- * тіс үсті және субгингивальды тіс тақтасы
- *пародонт қалталары

*! Периодонттың микроциркуляциялық төсенішіндегі бұзылулар келесі әдіспен анықталады:

- *гингивальды сұйықтық параметрлерін зерттеу
- *механикалық, жылулық және химиялық тітіркендіргіштермен сынақтар
- *бензидиндік сынама
- *ортопантомография
- *реопародонтография

*!Қайтымсыз индекстерге келесі индекстер кіреді:

- *Федоров-Володкина бойынша гигиеналық көрсеткіш
- *Green-Vermilion бойынша гигиеналық көрсеткіш
- * Сағыз рецессиясы

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

*RMA индексі

*Рассел пародонт индексі

*!Қабыну пародонт ауруларының жергілікті қауіп факторы:

*ауыз қуысының шағын тамбуры

*қоректік кальций тапшылығы

*Қант диабеті

*Қоршаған ортаның ластануы

*Аллергиялық патология

Қосымша №1

Негізгі әдебиет

Мирзаева, Д.О. Тіс пен ауыз күйлері ауыздарының емдеу заңы алды [Мәтін]: оқулық / Д.О.Мирзаева. - Қарағанды: «Ақнұр» тұрғын үй кешені, 2021 ж.

Еслямғалиева А.М. Балалар мен жасөспірімдердің стоматология аурулар профилактикасы: Оқу құралы. - Алма-Ата: Жаңа кітап, ESPI, 2021. - 100 б.

Кузьмина Е.М. Жүкті әйелдер мен жасөспірімдердегі тіс ауруларының кешенді профилактикасындағы кальций: оқу құралы / Е.М. Кузьмина, А.А.Равинская, Т.А.Смирнова. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 87 б.

Кузьмина Е.М. Пародонт ауруларының алдын алу үшін бактерияға қарсы ауызды шаюды қолдану: оқулық / Е.М.Кузьмина, А.В.Лапатина, Т.А.Смирнова. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 80 б.

Кузьмина Е.М. Стоматологиялық тәжірибедегі фторидтер: әсер ету механизмі, қолдану тиімділігі және қауіпсіздігі: оқу құралы / Е.М.Кузьмина, И.Н.Кузьмина, А.В.Лапатина. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 44 б.

Ерін мен таңдайдың туа біткен жырығы бар балалардың тіс ауруларының алдын алу: оқу құралы / Е. М. Кузьмина [және басқалар]. – Алматы: ESPI, 2021. – 84

Қатты тіс тіндерін қалпына келтірген науқастарда тіс ауруларының алдын алу: оқу құралы /Е. М.Кузьмина [және т.б.] – Алматы: ESPI, 2021 – 104

Профилактикалық стоматология: оқу құралы / Е. М. Кузьмина [және т.б.]. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 188 б.

Боровский, Е.В. Терапиялық стоматология. Т.3 [Матін]: оқулық / Е.В.Боровский, Ж.Б.Ахметов; Қаз. тел. бөлме жауап. ред. Дж.Б. Ахметов. - 3-ші бас. - Алма-Ата: Жаңа кітап, 2019. - 204 ставка

Боровский, Е.В. Терапиялық стоматология. Т.3 [Матін]: оқулық / Е.В.Боровский, Ж.Б.Ахметов; Қаз. тел. бөлме жауап. ред. Дж.Б. Ахметов. - 3-ші бас. - Алматы: ESPI, 2021. - 204 ставка.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

Муравянникова, Ж.Г. Стоматологиялық аурулардың диагностикасы және алдын алу [Мәтін]: оқу құралы / Ж.Г.Муравянникова, О.В.Панаитова. - Ростов н/д: Феникс, 2013. - 507 б.

Терапиялық стоматология. Т.3 [Мәтін]: оқу құралы / Е.В.Боровский. - 3-ші басылым. – Алма-Ата: Жаңа кітап, 2019. – 208 б.

Боровский, Е.В. Терапиялық стоматология. Т.3 [Мәтін]: оқу құралы / Е.В.Боровский. - 3-ші басылым. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 208 б.

Кабұлбеков А.А Профилактикалық стоматология Оқулық 161 бет «Жаңа кітап» 2019 ж.

Зазулевская Л.Я. Ауыз қуысының шырышты қабығының аурулары 300 бет «Жаңа кітап» 2019 ж

Базикян Е.А. және т.б.Эндодонтия («Пропедевтикалық стоматология» бөлімдеріндегі «Стоматология» оқу бағыты) / Жалпы бағыт бойынша. ред. Е.А.Базикян: GEOTAR-Media, 2019. - 160

Мезгілбаева Д.М., Әбдікәрімова С.Ж.Темиялық стоматология: оқулық. Ақнұр, 2019 жыл

Қосымша оқу

Долгоаршинных А.Я. Нарықтық экономика жағдайында балалардағы стоматологиялық көмекті ұйымдастыруға және тіс ауруларының алдын алуға кешенді көзқарас: оқу құралы / А.Я.Долгоаршинных. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 112 б.

Кузьмина Е.М. Ауыз қуысының жеке гигиенасы негіздері, әдістері мен құралдары: оқу құралы / Е.М.Кузьмина, Т.А.Смирнова, И.Н.Кузьмина. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 116 б.

Өкпе туберкулезімен ауыратын науқастарда тіс кариесін емдеу және алдын алу: оқу құралы / А.В. Митронин [және басқалар]. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 76 б.

Пародонт аурулары бар науқастарды тексеру, диагностикалау, алдын алу және ортопедиялық емдеу әдістері: әдіс. рес. студенттерге арналған стома факультеттер / А.Ю.Малы [және т.б.]. – Алматы: ЭСПИ, 2021. – 156 б.

Отандық протездік материалдарды әзірлеу [Мәтін]: оқу-әдістемелік құрал / Қ.Д.Алтынбеков т.б.; атындағы ҚазҰМУ. Асфендиярова С.Д. – Алматы: Б.и., 2016. – 85 б.

Миндубаева, Ф.А. Арналған Қалыпты физиология факультетінің стоматолог студенті Бойынша Мамандандырылған курс [Матин]: оқу-әдістемелік құрал / F. A. Mindubaeva, A.M. Евневич. - Алматы: ESPI, 2021. - 92 ставка.

Электрондық әдебиеттер

Еслямғалиева А.М. Балалар ерлер жасоспірімдердің стоматология аурулар профилактикасы. - Оқу құралы – Алматы: Эверо – 2020 – 72 ставка.https://www.elib.kz/ru/search/read_book/278/

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Терапиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы	044/74	
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік ұсыныстар	38 беттің 1 беті	

Кабулбеков А.А., Қыстаубаева Ж.А.Профилактикалық стоматология: Оқу құралы / А.А. Кабулбеков, Ж.А. Қыстаубаева. – Алматы: Эверо, 2020. – 176 б.
https://www.elib.kz/ru/search/read_book/335/

Долгоаршинных А.Я Нарықтық экономика жағдайында балалардағы стоматологиялық көмекті ұйымдастыруға және стоматологиялық аурулардың алдын алуға кешенді көзқарас: оқу құралы / А.Я. Долгоаршинных – Алматы: Эверо, 2020. – 112 тармақ
https://www.elib.kz/ru/search/read_book/757/